

alakját s több bibliai jelenetet tartalmaz. E nagy miniaturákon kívül a könyvben még 188 kétvonalas kisebb kezdőbetűt találunk, melyek közül 145 kaeskringói közt alakos ábrázolásokat is tartalmaz. Ez ábrázolások nem tanuskodnak fényesebb képzelőtehetségről s rendszeren az illető zsoltár kezdőszavainak szó szerinti megjelenítésére törekszenek.

Szerző, mind e rajzok részletes leírását huszonegy remek kivitelű fénynyomatú reprodukcióval élénkíti. E reprodukciók közül csupán tizennégy vonatkozik magára a *Gorleston-zsoltárkönyvre*, a többi a *St. Omer-Psalter*, a *Douai-Psalter*, az *Ormesby-Psalter* és az *Arundel-Psalter*-ből hoz analógiákat.

G—s.

Dorez, Léon: Les manuscrits à peintures de la bibliothèque de Lord Leicester à Holkham Hall, Norfolk. Paris, 1908. Ernest Leroux. 2-rét. 4, 108 l. 60 tábla. Ára 125 frcs.

A norfolki grófság egyik jelentéktelen falucskájában, Holkhamban, remek park közepében emelkedik a *Leicester* grófok kastélya, a hol ma is őrzik azokat az irodalmi s művészeti kincseket, melyeket Thomas *Coke*, későbbi *Leicester* gróf halmozott fel a XVIII. század második tizedében, európai körútja alatt. E jelentős gyűjteményt ép oly sok izléssel, mint aldozatkészséggel egészítette ki örököse és unokaöccse Thomas William *Coke*, a kinek élete belenyúlik a múlt század közepébe. A jelenlegi tulajdonos, *Leicester* lord nem igen fejleszti a gyűjteményeket, de gondosan örökődik épségükön és készséggel nyitja meg az érdeklődő kutatók előtt. E készségének adta tanújelét azzal is, hogy lehetővé tette jelen fényes kiadvány megjelenését, mely az Académie des Inscriptions et des Belles-Lettres s a Société des Bibliophiles français támogatásával Ernest *Leroux* párisi kiadónál látott napvilágót.

A munka 60 műlapot tartalmaz, melyek egyszínű fénynyomat-másolatokban csak halvány fogalmat adhatnak a *Leicester*-gyűjtemény miniatűr kéziratainak színpompájáról. Az 59. lap magyar vonatkozású, a mennyiben II. Ulászló király czimere díszlik rajta. Bővebb leírását s kisebbített hasonmását jelen füzetünk vezető cikkelyében találja meg az olvasó. A többi műlap minket közelibbről nem érdeklő, igen különböző provenienciájú kodexek miniatűr lapjait mutatja be, melyek az olasz, német, angol, francia s flamand miniatura-festészet egyes korszakairól adnak képet. A táblák egy része néhány érdekes bekötést ábrázol.

A gazdag anyagból érdekes multjánál fogva kiemeljük azt a négy angol-szász, illetve német XI—XIII. századi evangéliumos és misés könyvet, mely az első 21 táblán van bemutatva. E kéziratok a weingarteni apátságból valók, a honnan 1807-ben

Thiébauld tábornok küldte el őket Párisba, mint a hadizsákmányból öt megillető részt s 1818-ban kerültek vétel útján az angol főúr birtokába. A weingarteni klostrom kézirati gyűjteményének javarésze a párisi Bibliothéque Nationale-t volt hivatva gyarapítani, míg a maradékot *Thiébauld* a fuldai könyvtárba kebelezte be.

Miniatürjeinek változatos elrendezésével tűnik ki a 30—39. táblákon bemutatott biblia, mely Észak-Olaszországban készült a XIV. sz. második felében s a hagyomány VII. Kelemen ellenpápával hozza kapcsolatba. Készítője felől eltérők a vélemények. William Kanny *Ottley* 1813-ban írt már róla s *Giotto*-nak tulajdonította, míg A. *Venturi* ama véleményének ad kifejezést, hogy német hatás alatt álló milanói mesterek munkája. Végleges ítéletet *Dorez* nem kockáztat meg, későbbre igéri ezt, egy a Leicester-bibliával szorosabb rokonságban álló biblia-csoportról kiadandó tanulmányában. Σ